Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университеті

«Бекітемін»
Академиялық мәселелер бойынша
Басқарма мүшесі – проректор
_____ Д.М.Абдрашева
«17» 06 2026 ж.

D070-«Экономика» білім беру бағдарламасы тобы
бойынша докторантураға түсушілерге арналған емтихан

БАҒДАРЛАМАСЫ

Қызылорда, 2026ж.

ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

Бағдарлама Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 бұйрығымен бекітілген «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын» және «Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университеті» КеАҚ жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларына білім алушыларды қабылдау ережесі сәйкес жасалды.

Философия докторлары (PhD) бағдарламасы бойынша докторантураға түсу емтиханы келесі блоктардан тұрады және бағалау жүйесінің 100-балдық шкаласымен жүргізіледі:

Емтихан бөлімі	**Балы**
ЖЖОКБҰ-ның емтихан комиссиясы оқуға түсушімен өткізетін әңгімелесу	30
Эссе	20
Білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтихан сұрақтары	50
Барлығы/ өту баллы	**100/75**

Докторантураға түсу емтиханына 3 сағат 30 минут (210 минут) беріледі, оның ішінде:

әңгімелесуге – 20 минут;

эссе және білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтихан сұрақтарына жауаптар жазуға – 190 минут (3 сағат 10 минут).

Докторантураға түсушілер үшін **әңгімелесуді** «Эссе жазу», және «Білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтихан сұрақтарына жауап беру» блоктары бойынша түсу емтихандарын тапсырғанға дейін жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының арнайы құрылған комиссиясы онлайн форматта дербес жүргізеді.

Әңгімелесу өткізу регламенттері:

✓ Әңгімелесудің бейнежазбасы қатаң талап етіледі. Бейнежазба мұрағатта кемінде үш жыл сақталады;

✓ Әңгімелесу ұзақтығы бір үміткерге 20 минутты құрайды (әңгімелесуге 15 минут және бағалауға 5 минут);

✓ Білім бағдарламалары тобының бейіні бойынша емтихан сұрақтарын және эссе жазуға - 190 минут (3 сағат 10 минут).

✓ Әңгімелесу емтихан комиссиясының төрағасы, мүшелері және хатшысы қол қойған хаттамамен ресімделеді;

✓ Әңгімелесу нәтижесі жеке кабинетте «жіберу»/«жібермеу» форматында көрсетіледі.

✓ Түсуші әңгімелесуге келмеген жағдайда әңгімелесу күнін кейінге қалдыруға жол берілмейді, 0 балл қойылады, хаттамамен ресімделеді. Хаттамаға емтихан комиссиясының төрағасы, мүшелері және хатшысы қол қояды және докторантураға қабылдау емтиханының келесі блогына жіберілмейді;

✓ Әңгімелесуден өтпеген түсуші мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша оқу үшін конкурсқа жіберілмейді және университетке ақылы негізде қабылданбайды.

Әңгімелесуді бағалау критерийлері

Әңгімелесу оқуға түсушінің кәсіби және жеке қасиеттерін, ғылыми-зерттеу немесе эксперименттік-зерттеу жұмыстарын жүргізу потенциалын бағалауға бағытталған.

№	Критерийлер	Дескрипторлар	Ұпайлар
1.	Мотивация	Таңдалған ББ бойынша докторантурада оқуға және белгілі бір ЖОО-ға түсуге арналған уәждерді дәлелдеу. Оқуды аяқтағаннан кейін кәсіби және жеке өсу перспективаларын көру.	5
2	Зерттеу құзыреттілігі	Белгілі бір пәндік саладағы ғылыми-зерттеу қызметі үшін қажетті зерттеу дағдылары мен тәжірибесін меңгеру.	10
3.	Креативті ойлау	Стандартты емес ойлау, проблемаларды, ситуациялық мәселелерді шешудің шығармашылық және балама тәсілдері.	10
4.	Коммуникативті	Өз көзқарасын қысқаша, өкілді, логикалық, дәлелді түрде жеткізе білу, жалпылау және қорытынды жасау. Тілдерді меңгеру.	5
Ең көп ұпай саны			30

Эссені бағалаудың түрлері мен критерийлері

Теориялық білім, әлеуметтік және жеке тәжірибе негізінде өз дәлелдерін құра білу қабілетінде көрсетілген аналитикалық және шығармашылық қабілеттердің деңгейін анықтау үшін эссенің келесі түрлері ұсынылады**:**

Эссе түрлері	Сипаттамасы	Эссе көлемі
Мотивациялық	Ғылыми-зерттеу қызметіне ынталандырушы уәждер туралы түсушінің дәлелдері (research statement)	Кем дегенде 250 сөз
Ғылыми-аналитикалық	Оқуға түсушілерге болжамды зерттеудің өзектілігі мен әдіснамасын негіздеу (research proposal)	
Проблемалық-тақырыптық	Пәндік білімнің өзекті аспектілері бойынша авторлық позицияны ұсыну	

Эссені бағалау критерийлері

Критерии	Дескрипторылар	Балл
Тақырыпты аша білу	Мәселе теориялық деңгейде ашылды, ғылыми терминдер мен ұғымдарды дұрыс қолдана отырып, әртүрлі көздерден алынған ақпарат қолданылды	4
	Мәселені ашуда өзіндік көзқарас (ұстаным, көзқарас) ұсынылған	4
Негіздеу, дәлелдеу базасы	дәлелдердің болуы, себеп-салдарлық байланыстарды анықтау, жекеден жалпыға, жалпыдан жекеге дейін ойлау қабілеті.	4
Композициялық тұтастығы және жеткізу логикасы	композициялық тұтастықтың болуы, эссенің құрылымдық компоненттерінің логикалық байланысы, қорытындылар мен жалпылаудың болуы	4
Сөйлеу мәдениеті	академиялық жазудың жоғары деңгейін көрсету (сөздік, ғылыми терминологияны білу, грамматика, стилистика)	4
Ең жоғары балл		**20**

Білім беру бағдарламалары тобының бейіні бойынша емтихан құрылымы мен мазмұны

Электрондық емтихан билеті 3 сұрақтан тұрады:

Блоктар	Сұрақтар сипаты	Балл
1-ші сұрақ	теориялық – теориялық білімнің деңгейі мен жүйелілігін анықтайды	10
2-ші сұрақ	практикалық – функционалдық құзыреттіліктердің қалыптасу дәрежесін ашады (пәндік салада әдістерді, технологияларды және әдістемелерді қолдана білу	20
3-ші сұрақ	зерттелетін пән саласын жүйелі түсінуді, зерттеу әдістемесі (жүйелік құзыреттіліктер) саласындағы арнайы білімді ашады.	20
Ең жоғары балл		**50**

Электрондық емтихан билетінің сұрақтарына жауаптарды бағалау критерийлері:

Сұрақ	Бағалау критерийлері	Балл
1-ші сұрақ	зерттелетін пәндік саланың негізгі процестерін білуді көрсетеді; мәселенің ашылу тереңдігі мен толықтығы	5
	талқыланатын мәселе бойынша өз ойын логикалық және дәйекті түрде білдіреді	3
	тұжырымдамалық-категориялық аппаратты, ғылыми терминологияны меңгерген	2
	Қорытынды	**10**
2-ші сұрақ	пәндік саладағы мәселелерді шешудің әдістерін, тәсілдерін, технологияларын қолданады	7
	құбылыстарды, оқиғаларды, процестерді дәлелдейді, салыстырады, жіктейді; практикалық дағдыларға негізделген қорытындылар мен жалпылаулар жасайды	7
	түрлі көздерден алынған ақпаратты талдайды	6
	Қорытынды	**20**
3-ші сұрақ	теориялық және практикалық әзірлемелерді, ғылыми тұжырымдамаларды және ғылым дамуының қазіргі	7

	заманғы тенденцияларын сыни тұрғыдан талдайды және бағалайды	
	пәндік білімнің негізгі мәселелерін түсіндіруде әдістемелік тәсілдерді синтездейді	7
	процестерді, құбылыстарды, оқиғаларды талдауда себептік байланыстарды ашады	6
	Қорытынды	**20**
Ең жоғары балл		**50 балл**

АЛҒЫС СӨЗ

8D04140 – Экономика ББ бойынша докторантураға түсу емтиханының мақсаты 8D04140 - Экономика докторанты бағыты бойынша жоғары маманданған білімге дайындығы Мемлекетткік білім стандарты бойынша емтиханға дайындық талаптарының сапа мен деңгейінің сәйкес болуы және 8D04140 - Экономика докторанты бағыты бойынша емтихан тапсырушының негізгі білім бағдарламасы бойынша оқуын жалғастыру үшін мамандандырылған дайындық

Тапсыру емтиханының ***міндеттері:***

- экономика дамуының фундаментальді заңдары және экономикалық заңдылықтарының кешенді білім жүйесі; өзіндік қабылдау үшін түсінік - категориялы аппаратын игеру қажеттілігінің деңгейі, экономикалық білімді түсіну мен игеру;
- экономиканың жалпы және жеке сұрақтарын байланыстыра білу, экономика ғылымының түрлі салалары мысалында түсіндіру;
- экономикалық білімді заманауи өндірісте ғылыми негіз ретінде практикада қолдануды терең түсіну.

8D04140 - Экономика бағыты бойынша емтихан бағдарламасы ҚР Білім және Ғылым министрлігінің мемлекеттік стандарттарына сәйкестелініп жасалған.

8D04140 - ЭКОНОМИКА БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ БОЙЫНША ДОКТОРАНТУРАҒА ТАПСЫРУШЫЛАРҒА АРНАЛҒАН ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ МАЗМҰНЫ

Фирманың экономикалық қауіпсіздігі

Экономикалық қауіпсіздіктің маңызы және қағидалары. Қауіпсіздік пен экономикалық қауіпсіздік категориясының ұғымы мен маңызы. Экономикалық қауіпсіздіктің мақсаты мен міндеттері. Экономикалық қауіпсіздіктің түрлері мен қағидалары. Экономикалық ауіпсіздікті қалыптастыру мен дамыту. Экономикалық қауіпсіздіктің жүзеге асуы мен дамуының негіздері. Экономикалық қауіпсіздік жүйесінің субъектілері мен объектілері. Экономикалық қауіпсіздік субъектілері мен объектілерінің жіктелуі. Мүдделер мен экономикалық басымдықтар. Ішкі және сыртқы қауіп-қатерлер. Экономикалық қауіпсіздік қатерлерінің жіктелуі. Экономикалық қауіпсіздік индикаторлары мен көрсеткіштері. Экономикалық қауіпсіздіктің шекті деңгейін анықтайтын көрсеткіштер, критерийлер мен индикаторлар. Экономикалық қауіпсіздік көрсеткіштерінің жүйесі мен жіктелуі. Экономикалық қауіпсіздіктің шекті мәні мен деңгейі. Экономикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ету механизмдері. Экономикалық қауіпсіздікке ықпал етуші әлеуметттік-экономикалық, табиғи-экологиялық және саяси факторлар, олардың жіктелуі. Өнімді ұдайы өндіру механизмі. Экономикалық қауіпсіздікті белгілеу мен реттеудің экономикалық, ұйымдастырушылық, әлеуметтік және саяси механизмдері. Кәсіпкерлік қызметті ұйымдастыру нысандары мен түрлерін жетілдіру және экономикалық қауіпсіздік. Фирма қауіпсіздігінің техника-технологиялық негіздері. Қауіпсіздік және тұрақтылық. Экономиканың нақты секторының

ұдайы өндірісінің техника-технологиялық ресурстары. Фирма мен экономиканың нақты секторын техника-технологиялық ресурстармен қамтамасыз ету және тиімді пайдалану көрсеткіштері. Ресурстардың (шикізат, материалды-техникалық,еңбек, қаржы және т.б.) құрамы мен құрылымы. Фирма ресурстарының тиімді құрамын анықтау және экономикалық қауіпсіздік.Экономикалық мүдделерді қорғау және коммерциалық құпияны сақтау. Мүдделер және экономикалық қауіпсіздік. Мүдденің түрлері, жүйесі және жіктелуі. Фирманың экономикалық мүдделері. Мүдделерді есепке алу және сараптау көрсетккіштері. Коммерциялық құпия. Фирманың коммерциялық құпиясын сақтау және қорғау қажеттілігі және механизмдері. Теріс пиғылды бәсекеден қорғау тетіктері мен әдістері. Фирма қауіпсіздігінің инновациялық –инвестициялық механизмдері. Инновациялық-инвестициялық даму және экономикалық қауіпсіздік. Инвестициялық қауіпсіздік экономикалық қауіпсіздіктің құрамдас бөлігі ретінде. Инновациялық-инвестициялық қызмет көрсеткіштері және оның фирманың экономикалық қауіпсіздігіне әсері. Инновациялық, инвестициялық және экономикалық қауіпсіздік индикаторлары және оларды анықтау әдістемесі. Экономиканың нақты секторының экономикалық қауіпсіздігін инновациялық – инвестициялық дамыту негізінде арттыру мәселелері. Экономикалық қауіпсіздіктің ұйымдастырушылық ақпараттық аспектілері. Фирма қауіпсіздігі жүйесінің ұйымдастырушылық –техникалық құрылымы. Жұмыс уақыты және фирманы қорғау. Ақпараттық қауіпсіздік. Ақпараттың таралуының ішкі және сыртқы каналдары және ақпараттық қауіпсіздік. Ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету. Экономикалық қауіпсіздікті қолдаудың мемлекеттік механизмдері. Экономикалық қауіпсіздікті қамтамасыз етудің нормативтік –құқықтық негіздері. Экономиканың тұрақты дамуын қамтамасыз етудің мемлекеттік механизмдері және экономикалық қауіпсіздік. Фирманың экономикалық қауіпсіздігін мемлекеттік қолдау мен реттеудің шетелдік тәжірибесі. Фирманы дағдарысқа қарсы басқару стратегиясын қалыптастыру. Дағдарыс жағдайының негізгі факторлары және оларды бағалау.Мүмкін болатын қауіп-қатерлер және бизнестің тәуекелін бағалау. Фирманы дағдарысқа қарсы басқару стратегиясының мақсаттарын дайындау және қалыптастыру. Фирманы дағдарысқа қарсы басқару стратегиясының құрамы мен құрылымының сипаттамасы және экономикалық қауіпсіздік. Фирманың экономикалық қауіпсіздігін бағалау. Экономикалық қауіпсіздік көрсеткіштеріне мониторинг жүргізу және талдау. Экономиканың нақты секторының және фирманың экономикалық қауіпсіздігін бағалау әдістемесі. Өндіріс пен қауіпсіздік факторларының экономиканың нақты секторының және фирманың экономикалық қауіпсіздігінің нәтижелі индикаторлар деңгейіне ықпалы.

Әдебиет:

1. Королев М.И. Экономическая безопасность фирмы: теория, пркатика, выбор стратегии (книга четвертая). Москва, Экономика, 2018.
2. Королев М.И. Экономика.Риски.Защита: словарь-справ. / М. И. - М.: Анкил, 2019.-832 с.
3. Королев М.И. Организационно-экономический механизм защиты фирмы от экстремальных воздействий среды. Монография, - М., «Анкил», 2020 - с. 136.
4. Гапоненко В.Ф. Экономическая безопасность предприятий. - Подходы и принципы
5. Живетин В. Экономические риски и безопасность (анализ, прогнозирование и управление). – Бон Анца. 2018 г.
6. Сулейменов Ж.Ж., Лухманова Г.Қ. Макроэкономика:қысқаша дәрісбаяндар жинағы, тест сұрақтары. Алматы, 2018
7. Мэнкью Н.Г. Макроэкономика. Санкт- Петербург, 2019.
8. Агапова Т.А., Серегина С.Ф. Макроэкономика. Москва, 2020
9. Мамыров Н.К., Тлеужанова М.А. Макроэкономика. Алматы, 2019
10. Экономическая безопасность. Под редакцией Богомолова В.А. 2-е издание, переработанное и дополненное – М. ЮНИТИ-ДАНА, 2021
11. Сенчагов В.К. Экономическая безопасность: геополитика, глобализация, самосохранение и развитие (книга четвертая). Москва, Финстатинформ, 2019.
12. Қазақстан Республикасының Ұлттық қауіпсіздігі туралы Заңы. 2012 жылғы 6 қаңтар.

13. Мемлекет басшысының Қазақтан халқына жолдауы «ЖАҢА ҚАЗАҚСТАН: ЖАҢАРУ МЕН ЖАҢҒЫРУ ЖОЛЫ», 16 наурыз 2022
14. «Қазақстан – 2050» Стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты.

ШАРУАШЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІ КЕШЕНДІ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ТАЛДАУ

Кәсіпорын қызметін экономикалық диагностикалаудың мәні және міндеттері. Экономикалық диагностикалаудың мәні мен мақсаты. Экономикалық диагностикалаудың пәні. Экономикалық диагностикалаудың басқа ғылымдармен байланысы. Экономикалық диагностикалаудың түрлерінің сыныптамасы. Бір жолғы талдау. Кезеңдік талдау. Шұғыл талдау. Алдын ала талдау. Кезекті талдау. Перспективалық талдау. Кешендік талдау. Тақырыптық талдау. Таңдамалық талдау. Салыстырмалы талдау. Жалпы талдау. Жеке талдау. Мақсатты – құндық талдау. Экономикалық талдаудың әдістерінің мінездемелік ерешеліктері. Кәсіпорын қызметін экономикалық талдаудың негізгі әдістемелік шаралары. Экономикалық талдаудың дәстүрлі және математикалық әдістері. Салыстыру. Топтастыру. Орташа шамалар. Қатысты шамалар. Индекстік әдіс. Көрсеткіштердің баланстық байланыстары. Элиминирлеу. Талдаудың экономика-математикалық әдісі. Кәсіпорын қызметін талдауға қолданылатын ақпарат көздері. Олардың сыныптамасы. Міндетті – құндық талдаудың анықтамасы. Міндеттердің сыныптамасы. Міндетті - құндық талдаудың негізгі мақсаты. Міндетті – құндық талдаудың негізгі себептері. Міндетті – құндық талдаудың принциптерін өткізудің әдістері. Өнімді өндіру мен сатуды талдау. Талдаудың мақсаты мен міндеті. Өндірістік бағдарламаны қалыптастыру мен орындауды талдау. Номенклатура. Ассортимент. Өнімнің құрылымы. Өнім өндірісінің ырғақтылығын талдау. Ырғақтылық коэффициенті. Вариация коэффициенті. Өнім сапасы. Сапаның бірліктік көрсеткіштері. Сапаның кешендік көрсеткіштері. Сапаның жалпылама көрсеткіштері. Өнімді өткізу. Өнімді өндіру мен өткізуді өсірудің резерві. Кәсіпорынның еңбек ресурстарын талдау Талдаудың мәні, мақсаты және негізгі бағыты. Ақпарат көздері. Кәсіпорын қызметін бейнелейтін еңбек көрсеткіштері. Еңбекті талдаудың мақсаты. Кәсіпорынның еңбек ресурстарымен қамтамасыз етілуі. Өндірістік бөлімшелердің персоналының құрылымының өзгерісі. Жұмысшылардың кәсіби және біліктілік деңгейін талдау. Жұмысшы күшінің қозғалысы. Еңбек сыйымдылығы. Өнім өндірісінің өсімін қамтамасыз ету факторлары. Интенсивті еңбек факторлары. Экстенсивті еңбек факторлары. Еңбек өнімділігі. Еңбектің интенсивтілігі. Жұмыс уақытының өндірістік емес шығындары. Жұмыс уақытын үнемдеудің өнім көлемінің өзгерісіне әсері. Өндірісті ұйымдастыру мен техникалық дамытуды көтеру жоспарының негізгі мақсаты. Жұмыс уақытын пайдалану жағдайы. Еңбек ұжымында жұмыс уақытын пайдалануды зерттеу барысында талдаудың бағыттарын айқындау. Жалпы жұмыс уақытының жоғалтуын анықтау. Жұмыс уақтының бір күндік жоғалтуын есептеу. Жұмыс уақытының өндірістік емес шығындарын анықтау. Жұмыс уақтының жоғалту себептерін анықтау. Еңбекақы және еңбекақы қорын талдау. Еңбеккеақы төлеудің мәні, маңызы және ұымдастыру ерекшеліктері, еңбекақы төлеу нысандары, еңбекақыны құжатпен рәсімдеу және еңбек төлемінің жүйесі, еңбекақы қорын талдау, еңбекақы қорының үнемділігін есептеу. Кәсіпорынның негізгі құралдарын талдау. Негізгі құралдар. Негізгі өндірістік қорлардың жағдайын және оларды тиімді пайдалануды талдаудың мәні мен мақсаты. Ақпарат көздері. Негізгі құралдармен қамтамасыз етілуін талдау. Өндірістік және өндірістік емес негізгі қорлар. Негізгі қорлардың белсенді бөлігі. Негізгі қорлардың пассив бөлігі. Жаңару коэффициенті. Енгізу коэффициенті. Автоматизациялау коэффициенті. Істен шығу коэффициенті. Өсім коэффициенті. Негізгі қорлардың техникалық жағдайын жалпылайтын көрсеткіштер: тозу коэффициенті, жарамдылық коэффициенті. Негізгі қорлардың техникалық деңгейі және моральдық тозу дәрежесі. Қор қайтарымы. Қор жарақтандыру. Қор қайтарымына әсер ететін бірінші тәртіп факторлары. Екінші тәртіп факторлары. Белсенді бөлігінің қайтарымы. Қор қайтарымының факторлық жүйесінің құрылымдық-логикалық моделі. Жұмыс істеп тұрған қондырғының санының өзгерісі. Қондырғы бірлігінің жұмыс істеу ұзақтығының өзгерісі. Негізгі қорлардың белсенді бөлігінің қор қайтарымының

өзгерісіне факторлардың әсерінің деңгейінің салыстырмалы мінездемесі. Прогрессивті технология мен жаңа тиімді техниканы ендірумен байланысты уақыт. Айналым құралдарын пайдалануды талдау. Кәсіпорынның материалдық ресурстарын талдау. Айналым құралдарын талдаудың мәні мен мақсаттары. Ақпарат көзі. Кәсіпорынның айналым құралдарымен қамтамасыз етілуі. Айналым құралдарының құралу көздері. Айналым құралдарының айналымдығын жеделдету жолдары. Материалдық ресурстарды талдау мақсаттары. Ақпарат көздері. Материалдық ресурстарға қажеттілікті бағалау. Кәсіпорынның күндік запастармен қамтамасыз етілуі. Материалдық ресурстардың әрбір түрінің орташа жылдық шығыны. Материалдық – техникалық қамтамасыз ету жоспарының сапасын талдау. Материалдық ресурстарды тиімді пайдалану көрсеткіштерінің жүйесі. Өнімнің материал сыйымдылығы. Материал қайтарымдылық. Өнімнің өзіндік құнындағы материалдық шығындардың үлес салмағын есептеу. Материалдарды есептеу коэффициенті. Үлесті материалсыйымдылық. Материалдық шығындардың көлеміне материалдық ресурстарды тиімді пайдаланудың әсерін талдау. Өнімнің өзіндік құнын талдау. Талдаудың мәні, мақсаты және ақпарат көздері. Тауарлық өнімнің 1 теңгесіне келетін шығындар деңгейі. 1 теңге тауарлық өнімге келетін шығындардың өзгерісіне факторлардың әсерінің есептеу әдістемесі. Өнімнің өзіндік құнының құрылымы мен серпіні. Калькуляциялық баптардың құрамы. Тікелей материалдық шығындар. Жанама шығындар. Басқару мен қызмет көрсетуге кеткен шығындарды төмендету резервтері. Өзіндік құнды төмендету резервтері. Шартты-тұрақты және шартты-өзгермелі шығындар. Көмекші өндірістің қызметінің нәтижелерін талдау. Жүк автокөлігінің пайдаланылу көрсеткіштерін талдау. Жүк айналымының көлемін факторлық талдау, Жүк айналымын жоғарылату резервтері. Жүк автокөлігінің қызметінің өзіндік құнын талдау. Кәсіпорын қызметінің қаржылық нәтижелерін талдау. Өнімді өткізуден түскен табыс. Жалпы табыс. Кезең шығындары. Негізгі қызметтен түскен табыс. Негізгі емес қызметтен түскен табыс. Салық салынғанға дейінгі кәдімгі қызметтен түскен табыс. Салық салынғаннан кейінгі кәдімгі қызметтен түскен табыс. Кездейсоқ жағдайлардан түсетін табыс. Таза табыс. Табыс пен рентабельділікті халықаралық стандарттарды пайдалану арқылы талдау. Директ – костинг жүйесі бойынша табысты талдаудың факторлық әдісі. Өнім бірлігі бағасындағы маржиналды табыстың құнын анықтау. Негізгі қызметтен түскен табысты факторлық талдау. Маржиналдық табысты талдау. «Директ - костинг» жүйесі. Өнімді өткізуден түскен табыстың қауіпті деңгейі. Тұрақты шығындардың қауіпті деңгейі. Минимальды маржиналды табыстың деңгейі. «Директ - костинг» жүйесі бойынша табысты факторлық талдау. Шаруашылықтың инвестициялық қызметін талдау. Күрделі салым жоспарын талдау. Инвестициялық жобаларды қаржыландыру көздерін талдау. Инвестицияның тиімділігін ретроспективті бағалау. Ұзақ мерзімді қаржылық салымдардың тиімділігін талдау. Инвестициялық жобалардың тиімділігін болжау. Лизингтік операциялардың тиімділігін талдау. Кәсіпорынның қаржылық жағдайын талдау. Кәсіпорын қаржысы. Қаржылық талдау. Қаржылық талдаудың түсінігі, мазмұны және мақсаты. Ішкі талдау. Сыртқы талдау. Ішкі талдаудың мақсаты. Қаржылық жағдайды талдаудың ақпараттық базасы. Кәсіпорын балансында қаржылық құралдардың бейнеленуі. Кәсіпорынның қаржылық жағдайын талдаудың әдістері мен аналитикалық процестің ерешеліктері. Тігінен талдау, көлденеңнен талдау. Қаржылық жағдайды талдаудың ерешеліктері: жедел – талдау. Кәсіпорынның активі мен пассивін талдау. Кәсіпорынның төлем қабілеттілігі. Ағымдағы төлем қабілеттілік. Төлем құралдары. Жедел міндеттемелер. Ағымдағы төлем қабілеттілікті анықтау. Ағымдағы жедел төлем қабілеттілік коэффициенті. Төлем күнтізбесі. Есептеудің мерзімділігі. Ликвидтілік концепциясы. Қысқа мерзімді ликвидтілік. Ликвидтілік көрсеткіштері. Қаржы табу қабілеттілігін бағалау. Қаржылық икемділік. Несиеге қабілеттілік. Кәсіпорын қызметінің тиімділігі көрсеткіштерін талдау. Экономикалық тиімділік және оның көрсеткіштері. Салыстырмалы тиімділік. Кәсіпорынның нарықтық белсенділігі көрсеткіштерін талдау. Бір акцияға түскен табыс. Акцияның құндылығы. Бір акцияның баланстық құны. Бір акцияның табыстылығы. Девиденттерді төлеу коэффициенті. Тұрақты өсу коэффициенті. Капиталдандыру коэффициенті. Кәсіпорынның қызметін қорытындылаушы көрсеткіштерді

талдау. Технико – экономикалық көрсеткіштерді талдау. Кәсіпорын қызметінің тиімділігін арттыру резервтері. Шаруашылықтың банкроттыққа ұшырауы мен кәсіпкершілік тәуекелділікті талдау. Қаржылық жағдайды болжау. Несие беру қабілеттілігі индексін есептеу. Төлем қабілеттілігі көрсеткіштерін болжау. Қаржылық ағымның құйылуын талдау. Қаржылық ағымдарды талдау. Кәсіпкерлік тәуекелділік түрлері. Тәуекелді сапалық талдау. Жүйелі тәуекел. Жүйесіз тәуекел.

Әдебиет

1. Пястолов С.М. Экономический анализ деятельности предприятия: учебник /С.М. Пястолов. – М.: Академический Проект, 2019. – 576 с.
2. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: учебник/Г.В. Савицкая. – Минск: ООО «Новое знание», 2018. – 688 с.
3. Черкасова И.О. Анализ хозяйственной деятельности: учеб. пособие / И.О. Черкасова. – СПб.: Нева, 2020. – 192 с.
4. Шеремет А.Д. Комплексный анализ хозяйственной деятельности: учебник / А.Д. Шеремет. – М.: ИНФРА-М, 2018. – 415 с.
5. Қасымова, А.Ғ. Экономикалық талдау [Мәтін]: Оқулық / А.Ғ. Қасымова, Г.Ж. Танекеева.- Қарағанды: ЖК "Ақ нұр" баспасы, 2018.- 262 б.: 60х80
6. Новопашина Е. А. Экономический анализ. Учебное пособие. – СПб., 2011.
7. Экономика предприятия (организации): учебник / [Н. Б. Акуленко и др.]. – Москва: Инфра–М, 2017. – 638 с.
8. Экономика предприятия: учебник / [А. П. Аксенов и др.]. – Москва: КноРус, 2021. – 346 с.
9. Экономика фирмы: учебник для вузов / [В. Я. Горфинкель и др.]. – Москва: ИД Юрайт, 2020. – 678 с.
10. Дюсембаев К.Ш. Анализ финансовой отчетности Учебник. – Алматы: Экономика, 2016
11. Мыңатаев М.М. Нарық жағдайындағы кәсіпорын экономикасы: Оқу құралы.-Алматы.-2017.
12. Дүйсембаев К.Ш. Қаржы есептілігін талдау: Оқулық. – Алматы: Экономика, 2019. – 348 бет.
13. Губина О.В., Губин В.Е. Анализ финансово-хозяйственной деятельности: Практикум: Учебное пособие: М.:Инфра – М, 2019. – 192 с.
14. Мұхамбетова З.С. Кәсіпорын экономикасы: Оқу құралы. – Қарағанды: Қазақтұтыну одағы Қарағанды экономикалық университеті, 2020. -165 бет.
15. Бердалиев К.Б. Стратегиялық менеджмент: Оқулық. – Алматы.: - Қазақстан Республикасы Жоғарғы оқу орындарының қауымдастығы, 2019 ж. – 312 б.
16. Андыбаева, Г.Т. Экономикалық талдау [Мәтін]: Оқулық / Г.Т. Андыбаева, А.К. Канабекова, А.К. Абитова.- Алматы: Экономика, 2019.- 296 б.: 60х84.- ("Университеттік білім" сериясы).

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІ ҰЙЫМДАСТЫРУ

Қазақстан экономикасындағы инвестицияның/инновацияның ролі және инвестициялық/инновациялық қызмет. Инвестициялардың /инновациялардың жіктелуі. Инвестиция түсінігі және экономикалық мағынасы. Инвестиция субъектілері, объектілері, типтері. Инвестициялардың жіктелуі. Инвестициялардың түрлері. Ақша құралдарын салу объектілері. Инвестияландыруға қатысу сипаты. Инвестияландыру кезеңі. Меншік түрлері. Инвестордың қатысу түрлері. Тәуекел дәрежесі. Ұдайы өндіріс түрлері. Кәсіпорынның инвестициялық стратегиясы және инвестициялық қызметі. Инновациялар түрлері. Инновациялық қызмет. Мемлекеттің құрылымдық инвестициялық/инновациялық саясаты. Инвестициялық және инновациялық қызметті мемлекеттік реттеу. ҚР инвестициялық/инновациялық қызметтің заңнамалығын қамтамасыз ету. Шетел инвестициялары. Инвестициялық/инновациялық саясаттың мақсаттары мен міндеттері. Қазақстандағы инвестициялық/инновациялық саясат. Мемлекеттің

инвестициялық/инновациялық саясатының механизмі мен негізгі қағидалары. Инвестициялық және инновациялық қызметті мемлекеттік реттеу. Инвестициялық және инновациялық қызметті қолдаудың мемлекеттік және халықаралық қолдау бағдарламалары. Инвестициялық және инновациялық жобалаудың негізгі ережелері. Инвестициялық және инновациялық жоба мен жобалық цикл түсініктері. Инвестициялық және инновациялық жобалардың түрлері. Инвестициялық және инновациялық жобаны әзірлеудің және талдаудың алдын ала кезеңі. Инвестициялық және инновациялық жобалардың өмірлік циклі. Инвестициялық және инновациялық жобалық талдаудың концептуалды негіздері. Инвестициялық және инновациялық жобаларды кешенді сараптау. Техникалық талдау. Коммерциялық талдау. Институционалды талдау. Әлеуметтік талдау. Экологиялық талдау. Экономикалық талдау. Қаржылық талдау. Жобалық талдаудың негізгі қағидалары. Ақша ағымдарын моделдеу. Уақыт факторының әсерінің есебі. Жобалық талдаудың түрлері. Инвестициялық және инновациялық бизнес-жоспарлау. Бизнес-жоспарлау процесі. Бизнес-жоспарлаудың ішкі және сыртқы функциялары. Инвестициялық және инновациялық жобаларды техникалық-экономикалық негіздеу. Бизнес-жоспарды құру этаптары. Бизнес-жоспар құрамы мен мазмұны. Инвестициялық жобаның бизнес-жоспары. Инвестициялық және инновациялық қызметте ақша ағымдарын бағалау. Жобалық талдау және инфляция. Инвестициялық/инновациялық жобаның ақша ағымы. Ақша ағымын бағалау. Инфляция мәні. Инвестициялық/инновациялық жобалауда инфляцияны ескеру. Инфляция және жобаның қаржылық тиімділігі. Инвестициялық және инновациялық жобалардың тиімділігі. Тиімділік көрсеткіштері. Инвестициялық және инновациялық жобалардың тиімділігін бағалау. Экономикалық тиімділік. Экономикалық тиімділік көрсеткіштері. Инвестициялық және инновациялық жобалардың экономикалық тиімділігін бағалау. Коммерциялық тиімділік. Коммерциялық тиімділік көрсеткіштері. Инновациялық жобалардың коммерциялық тиімділігін бағалау. Бюджеттік тиімділік. Бюджеттік тиімділік көрсеткіштері. Инвестициялық және инновациялық жобалардың бюджеттік тиімділігін бағалау. Инвестициялық және инновациялық жобалардың бағалау әдістері. Таза дисконтталған табысты бағалау әдісі (NPV – әдісі). Ішкі табыстылық нормасын есептеу әдісі (IRR – әдісі). Табыстылық индексін есептеу әдісі (PI– әдісі). Өтелу мерзімін анықтау әдісі (DPB – әдісі). Инвестициялық және инновациялық жобаларды басқару Инвестициялық және инновациялық жобаларды еңгізуді басқару. Инвестициялық және инновациялық жобаларды басқару негіздері. Инвестициялық және инновациялық жобаларды басқару әдістері. Инвестициялық және инновациялық жобаларды басқарудағы ұйымдастыру құрылымы. Тәуекел жағдайында инвестициялық және инновациялық жобаларды басқару. Инвестициялық жобаның сарапталануы. Жобаларды бақылау мен реттеу. Бақылау әдістері. Жұмыстар жағдайын бағалау мен өзгерістерді болжау. Инвестициялық және инновациялық жобалық талдаудың тәжірибелік аспектілері. Бизнес-идеяны талдау. Инвестициялық және инновациялық жобаларды құру. Инвестициялық және инновациялық жобаларды талдау. Инвестициялық және инновациялық жобаларды бағалау. Инвестициялық және инновациялық қызметтің басқарушылық шешімдер. Басқарушылық шешімдердің мағынасы мен құрамы. Инвестициялық және инновациялық қызметте басқарушылық шешімдерді қабылдаудағы тәсілдерді пайдалану. Басқарушылық шешімдерді қабылдау этаптары. Басқарушылық шешімдер түрлері. Логикалық-құрылымдық тәсілді пайдалану облысы. Мәселелер талы, коюлуы және мақсаттары. Инвестициялық және инновациялық қызметтегі болжау. Инвестициялық және инновациялық қызметті болжау әдістері. Болжау және инновациялық жобаларды бизнес-жоспарлаудағы оның рөлі. Бизнес-ортаны болжау типтері. Болжау әдістері. Болжау түрлері. Инвестициялық және инновациялық қызметті бюджеттеу. Бюджет түрлері. Жобалық тәуекелді талдау. Тәуекелді бағалау әдістері. Белгісіздік пен тәуекел түсінігі. Жобалық тәуекелді сыныптау. Тәуекелді сапалық бағалау. Тәуекелді сандық бағалау. Сценарийлер әдісі. Имитациялық моделдеу (Монте-Карло әдісі). Сезімталдық әдіс. Инвестициялық және инновациялық жобалардың тәуекелі мен дәйектілігін басқару. Инвестициялық және инновациялық жобалардың тәуекелін бағалау әдістері. Тәуекел

жағдайында инвестициялық және инновациялық жобаларды басқару. Инвестициялық және инновациялық қызметтің тәуекелін анықтау. Инвестициялық және инновациялық жобаларды сандық бағалау. Инвестициялық және инновациялық жобаларды сапалық бағалау. Инвестициялық/инновациялық қызметтің тәуекелін бағалау әдістері. Инвестициялық/инновациялық қызметтің тәуекелін бағалау әдістері. Инвестициялық/инновациялық жобалардың тәуекелін төмендету жолдары.

Әдебиет

1. Аньшин В.М. Инвестиционный анализ. М.6 Дело, 2017.
2. Блохина В.Г. Инвестиционный анализ. Ростов: Феникс, 2018, 320 с.
3. Бузова И.А., Маховикова Г.А. Коммерческая оценка инвестиций. С-П. Питер, 2017.
4. Иванова Н.Н., Осадчая Н.А. Экономическая оценка инвестиций. Ростов: Феникс, 2014
5. Игонина Л.Л. Инвестиции. М.: Юрист, 2020.
6. Игошин Н.В. Инвестиции. М.: Юнити, 2021.
7. Головань С.И., Спиридонов М.А. Бизнес-планирование и инвестирование. – Ростов на Дону «Феникс», 2019.
8. Марголин А.М., Быстряков А.Я. Экономическая оценка инвестиций. М.: «ТАНДЕМ», 2017.
9. Островская Э. Риск инвестиционных проектов /Пер. с польского. М.: Экономика, 2020.- 209 с.

10. «Нұрлыжол» мемлекеттік бағдарламасы.
11. Қазақстан Республикасын индустриялық-инновациялық дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы
12. "Ұлттық инвестициялық стратегия" инвестицияларды тарту жөніндегі бағдарлама
13. «Жаңа Қазақстан: жаңару мен жаңғыру жолы» атты Мемлекет Басшысының Жолдауы
14. Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2020– 2025 жылдарға арналған бағдарламасы
15. «Бизнестің жол картасы -2025» - Мемлекеттік бағдарлама, 2020 жыл.
16. Қазақстан Республикасының Конституциясы. 1995ж. ҚР 1998 ж. 7 қазандағы, 2007 ж. 21 мамырдағы, 2011 ж. 2 ақпандағы Заңымен өзгерістер мен толықтырулар енгізілген.
17. Закон РК «Об инвестициях» от 8.01.2003.

8D04140 - Экономика ББББ бойынша

докторантураға түсу үшін емтиханға арналған сұрақтар тізімі

1. Кәсіпорында стратегияны дайындаудың қажеттілігі.
2. Экономикалық қауіпсіздіктің маңызы және қағидалары.
3. Фирманың кадрлық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге қажетті қорғаныс әдістері.
4. Экономикалық қауіпсіздіктің жүзеге асуы мен дамуының негіздері.
5. Фирма ресурстарының оңтайлы құрамын орнату қажеттілігі.
6. Коммерциялық құпияның негізгі құраушылары. Сыртқы экономикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ету қажеттілігі.
7. Экономикалық қауіпсіздіктің ұйымдастырушылық-ақпараттық аспектілері.
8. Фирманың экономикалық қауіпсіздік деңгейін бағалау тәсілдері
9. Экономикалық қауіпсіздік индикаторлары мен көрсеткіштері.
10. Фирманың кадрлық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге қажетті қорғаныш әдістері.
11. Экономикалық қауіпсіздік объектісі.
12. Экономикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ету механизмдері.
13. Фирманың экономикалық қауіпсіздігін қалыптастыру стратегиясы
14. Экономикалық қауіпсіздік субьектісі.
15. Фирма қауіпсіздігініңтехника-технологиялық негіздері.
16. Фирманың экономикалық қауіпсіздігін мемлекеттік қолдаудың шетелдік тәжірибесі.
17. Экономикалық мүдделерді қорғау және коммерциялық құпияны сақтау
18. Ақпараттың таралуының ішкі және сыртқы каналдары және ақпараттық қауіпсіздік

19. Фирманы дағдарысқа қарсы басқару стратегиясын қалыптастыру.
20. Ақпараттық қауіпсіздік ұғымы. Ақпараттық қауіпсіздіктің тиімді саясатын анықтаушы факторлар.
21. Экономикалық талдау түрлері
22. Экономикалық талдау міндеттері мен қағидалары
23. Экономкалық талдауда факторларды жүйелеу
24. Қаржылық және басқарушылық талдаудың өзара байланысы
25. Пайдалылық және рентабельділік көрсеткіштері
26. Іскерлік белсенділік коэффицентгері
27. Қаржылық тұрақтылық коэффициеттері
28. Маркетингтік қызметті талдаудың маңызы мен міндеттері
29. Баға саясатын және өнімнің бәскеге қабілеттілігін талдау
30. Өнім өндіру мен өткізуді талдау міндеттері және ақпараттық қамтамасыз етілуі
31. Өнім сапасын талдау
32. Негізгі құралдарды талдаудың мәні мен міндеттері
33. Негізгі құралдардың қозғалысын талдау
34. Негізгі құралдардың техникалық жағдайын талдау
35. Негізгі құралдарды пайдалану тиімділігін талдау
36. Материалдық ресурстарға деген қажеттілікті талдау
37. Материалдық ресурстарды пайдалануды талдау
38. Кәсіпорынның еңбек ресурстармен қамтамасыз етілуін талдау
39. Өнімнің өзіндік құнын талдаудың маңызы, міндеттері және ақпарат көздері
40. Қаржылық талдаудың мақсаты мен міндеттері
41. Қазақстан Республикасын индустриялық-инновациялық дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы
42. "Ұлттық инвестициялық стратегия" инвестицияларды тарту жөніндегі бағдарлама
43. «Жаңа Қазақстан: жаңару мен жаңғыру жолы» атты Мемлекет Басшысының Жолдауындағы қойылған міндеттер
44. Бизнес-жоспар және ұзақ мерзімді инвестициялық шешімдер қабылдау
45. Қоғаммен байланыс жүйенің өзін-өзі ұйымдастыру элементі ретінде.
46. Тікелей инвестицияларды мемлекеттік қолдау және мемлекеттің инвестициялық саясатының принциптері
47. Кәсіпорынның ғылыми-техникалық потенциалының көрсеткіштері
48. Мемлекеттік инновациялық қызметтің стратегиялық мақсаты
49. Қаржылық инвестицияларды өлшеудің жалпы методологисы
50. Жоба мен жобалық цикл түсініктері
51. Қазақстан Республикасының Инновациялық қызмет туралы заңы
52. Тікелей инвестицияларды мемлекеттік қолдау және мемлекеттің инвестициялық саясатының принциптері
53. Инновацияны экономикалық бағалау
54. Фирмалардың инвестициялық қызметін басқару механизмі
55. Инвестициялық қызметті қаржыландыру көздерінің жалпы сипаттамасы
56. Таза келтірілген тиімділікті есептеу әдісі (VPV)
57. Инвестицияларды қаржыландыру үшін несие формалары
58. Инвестиция түрлері мен сыныптамасы
59. Қазақстандағы инвестициялық саясатты жүргізу ерекшеліктері

ПРОГРАММА ВСТУПИТЕЛЬНОГО ЭКЗАМЕНА
8D04140 - Экономика

Пояснительная записка

Целью вступительного экзамена в докторантуру по образовательной программе **8D04140 - Экономика** является соответствие уровня и качества подготовки экзаменуемого требованиям Государственного образовательного стандарта высшего профессионального образования подготовки докторанта по направлению **8D04140 - Экономика** и готовности экзаменуемого к продолжению обучения по основной образовательной программе специализированной подготовки докторанта по направлению **8D04140 - Экономика.**

Задачами вступительного экзамена служит выявление у экзаменуемого:

- комплексной системы знаний о фундаментальных законах и закономерностях функционирования и развития экономических систем; уровня необходимого владения понятийно-категориальным аппаратом для самостоятельного восприятия, осмысления и усвоения экономических знаний;
- умения связывать общие и частные вопросы экономики, оперировать примерами из различных областей экономической науки;
- глубины понимания практического применения экономических знаний как научной основы отдельных отраслей современного производства, рационального использования ресурсов.

Программа составлена в соответствии с ГОСО по направлению подготовки

8D04140 – Экономика

***СОДЕРЖАНИЕ ПРОГРАММЫ ВСТУПИТЕЛЬНОГО ЭКЗАМЕНА ПО* ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ПРОГРАММЕ 8D04140 - ЭКОНОМИКА**

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ ФИРМЫ

Предмет, метод и задачи курса «Экономическая безопасность фирмы». Предмет, метод и задачи курса «Экономическая безопасность фирмы». Сущность и виды экономической безопасности(финансовая, энергетическая, оборонная, оборонно-промышленная, информационная и продовольственная безопасность). Объективные основы возникновения и развития безопасности и экономичес-кой безопасности. Содержание курса и его связь с другими дисциплинами. Предмет, метод и задачи курса «Экономическая безопасность фирмы». Сущность и принципы экономической безопасности. Понятие и сущность категории безопасности и экономической безопасности. Цели и задачи экономической безопасности. Виды экономической безопасности. Сущность и принципы экономической безопасности. Объект экономической безопасности - экономическая система страны (государство, природные ресурсы, общество с его институтами, учреждениями и фирмами, личность). Субъекты экономической безопасности - функциональные и отраслевые министерства и ведомства, налоговые и таможенные службы, банки, биржи, фонды и страховые компании, производители и продавцы продукции (работ и услуг) и др. Основные элементы государственной деятельности по обеспечению экономической безопасности. Основы функционирования и развития экономической безопасности. Субъекты и объекты системы экономической безопасности. Классификация субъектов и объектов экономической безопасности. Интересы и экономи-ческие приоритеты. Экономическая безопасность это - как важнейшая качественная характеристика экономической системы. Внутренние и внешние угрозы экономической безопасности фирмы. Классификация угроз экономической безопасности фирмы (организации): по источникам возникновения (внешние; внутренние); по функциональной принадлежности (производственно-технологические; финансовые; маркетинговые; социальные и т.д.). Внешние угрозы экономической безопасности фирмы (утеря своей ниши на рынке товара; изменение финансовой ситуации в стране; условия кредитования; платежная недисциплинированность покупателей). Внутренние угрозы экономической безопасности предприятия (массовое выбытие устаревших элементов основного капитала, их невосполнение и утеря из-за этого производственного потенциала; отставание техники и технологии, применяемых на предприятии; высокие издержки производства). Индикаторы и показатели экономической безопасности. Виды показателей, критериев и индикаторов, определяющих значения экономической безопасности. Система и

классификация показателей экономической безопасности. Опасность возникновения непредвиденных убытков, потерь ожидаемой прибыли, дохода или имущества, денежных средств в связи со случайным изменением условий экономической деятельности, неблагоприятными обстоятельствами. Риски: чистые и спекулятивные. Информационная безопасность предприятия. Сущность информационной составляющей экономической безопасности фирмы. Основные индикаторы состояния информационной оставляющей экономической безопасности фирмы. Информационная составляющей экономической безопасности предприятия. Механизмы обеспечения экономической безопасности фирмы. Механизмы воспроизводства продукции. Экономические, организационные, социальные и политические механизмы установления и регулирования экономической безопасности. Система оценки риска, управления риском и финансовыми отношениями, возникающими в процессе бизнеса. Методы снижения риска. Самострахование. Создание натуральных и денежных страховых фондов. Технико-технологические основы безопасности фирмы. Безопасность и устойчивость. Технико-технологические ресурсы воспроиз-водства реального сектора экономики. Состав и структура ресурсов. Объемов производства, ценообразования, повышения эффективности функционирования фирмы, развития рекламного дела, оказания сервисных услуг заказчикам и потребителям. Защита экономических интересов и охрана коммерческой тайны. Интересы и экономическая безопасность. Виды, система и классификация интересов. Экономические интересы фирмы. Коммерческая тайна. Инновационно-инвестиционные механизмы безопасности фирмы. Инновационно-инвестиционное развитие и экономическая безопасность. Инвестиционная безопасность как подсистема экономической безопасности. Показатели инновационно-инвестиционной деятельности и их влияние на экономическую безопасность фирмы. Организационно-информационные аспекты экономической безопасности. Организационно-техническая структура системы безопасности фирмы. Режим работы и охрана фирмы. Информационная безопасность. Внутренние и внешние каналы утечки информации. Обеспечение информационной безопасности. Государственные механизмы поддержки экономической безопасности. Государственные механизмы обеспечения устойчивого развития экономики и экономическая безопасность. Зарубежный опыт государственной поддержки и регулирования экономической безопасности фирмы. Нормативно-правовые основы обеспечения экономической безопасности. Формирование стратегии по антикризисному управлению фирмой. Основные факторы кризисной ситуации и их оценка. Возможные угрозы и оценка риска бизнеса. Разработка и формирование целей стратегии по антикризисному управлению фирмы. Характеристика состава стратегии по антикризисному управлению фирмы. Оценка экономической безопасности фирмы. Мониторинг и анализ показателей экономической безопасности. Методика оценки экономической безопасности реального сектора экономики и фирмы. Влияние факторов производства и безопасности на уровень индикаторов экономической безопасности реального сектора экономики и фирмы.

Литература

15. Королев М.И. Экономическая безопасность фирмы: теория, пркатика, выбор стратегии (книга четвертая). Москва, Экономика, 2018.
16. Королев М.И. Экономика. Риски. Защита: словарь-справ. / М. И. - М.: Анкил, 2019.-832 с.
17. Королев М.И. Организационно-экономический механизм защиты фирмы от экстремальных воздействий среды. Монография, - М., «Анкил», 2020 - с. 136.
18. Гапоненко В.Ф. Экономическая безопасность предприятий. - Подходы и принципы
19. Живетин В. Экономические риски и безопасность (анализ, прогнозирование и управление). – Бон Анца. 2018 г.
20. Сулейменов Ж.Ж., Лухманова Г.Қ. Макроэкономика:қысқаша дәрісбаяндар жинағы, тест сұрақтары. Алматы, 2018
21. Мэнкью Н.Г. Макроэкономика. Санкт- Петербург, 2019.
22. Агапова Т.А., Серегина С.Ф. Макроэкономика. Москва, 2020
23. Мамыров Н.К., Тлеужанова М.А. Макроэкономика. Алматы, 2019

24. Экономическая безопасность. Под редакцией Богомолова В.А. 2-е издание, переработанное и дополненное – М. ЮНИТИ-ДАНА, 2021
11. Сенчагов В.К. Экономическая безопасность: геополитика, глобализация, самосохранение и развитие (книга четвертая). Москва, Финстатинформ, 2019.
12. О национальной безопасности Республики Казахстан Закон Республики Казахстан от 6 января 2012 года № 527-IV.
13. Стратегия «Казахстан-2050»
14. НОВЫЙ КАЗАХСТАН: ПУТЬ ОБНОВЛЕНИЯ И МОДЕРНИЗАЦИИ Послание Главы государства Касым-Жомарта Токаева народу Казахстана 16 марта 2022 года
15. Послание Главы государства народу Казахстана: Единство народа и системные реформы — прочная основа процветания страны, 1 сентября 2021 года

КОМПЛЕКСНЫЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ХОЗЯЙСТВЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Научные основы экономического анализа. Экономический анализ как наука и практика. Место анализа в системе экономической науки. Сущность экономического анализа. Предмет и объекты экономического анализа. Место и роль экономического анализа в управлении предприятием. Задачи экономического анализа. Методология экономического анализа как основа методики. Метод как общий подход к изучению хозяйственной деятельности на основе материалистической диалектики. Методика экономического анализа как совокупность специальных приемов (методов) анализа. Статистические методы в анализе хозяйственной деятельности. Бухгалтерские приемы в анализе хозяйственной деятельности. Классификация экономикоматематических методов анализа хозяйственной деятельности. Методы и приемы факторного анализа. Графические методы. Классификация задач экономического анализа. Информационное обеспечение экономического анализа. Система технико-экономической информации, источники ее получения. Производственная информация. Экономическая информация о макроэкономических явлениях и развитии основных сегментов бизнеса. Информация о технологической подготовке производства. Нормативная информация. Плановая информация. Хозяйственный учет и его виды. Отчетность предприятия и ее виды. Основы организации компьютерной обработки экономической информации. Информационные бухгалтерские системы. Основы компьютерного анализа и контроля. Типология видов экономического анализа. Классификация видов экономического анализа и их роль в управлении. Качественный и количественный анализ. Производственный и финансовый анализ. Управленческий и внешний финансовый анализ. Особенности организации и методики текущего (ретроспективного), оперативного и перспективного (прогнозного) анализа. Особенности организации и методики народнохозяйственного, отраслевого, регионального анализа народнохозяйственных комплексных программ. Особенности организации и методики анализа деятельности предприятия, внутрихозяйственного анализа и анализ отраслевых сегментов. Особенности организации и методики межхозяйственного сравнительного анализа. Особенности организации и методики функционально-стоимостного анализа. Система комплексного экономического анализа и поиска резервов повышения эффективности хозяйственной деятельности. Система формирования экономических показателей как база комплексного анализа. Системный подход в анализе хозяйственной деятельности. Классификация факторов и резервов повышения эффективности хозяйственной деятельности. Методы комплексной оценки эффективности хозяйственной деятельности. Анализ трудового потенциала и использования фонда заработной платы. Общая оценка трудового потенциала Анализ квалификационного состава рабочих. Анализ обеспеченности предприятия трудовыми ресурсами. Анализ использования фонда рабочего времени, анализ факторов использования рабочего времени. Анализ движения рабочей силы. Анализ производительности труда и ее влияние на объем производства. Анализ эффективности использования персонала предприятия. Анализ использования фонда

заработной платы и соотношение темпов роста производительности труда с средней заработной платой. Анализ абсолютной и относительной экономии по фонду заработной платы. Анализ состояния и использования основных средств и нематериальных активов. Экономический анализ обеспеченности хозяйствующих субъектов основными средствами. Анализ интенсивности и эффективности использования основных производственных средств. Анализ использования производственной мощности предприятия. Анализ использования технологического оборудования. Методика определения резервов роста фондоотдачи и фондорентабельности. Анализ использования материальных ресурсов. Методика экономического анализа оценки использования материальных ресурсов. Методика расчета и анализ нормирования запасов товарно-материальных ценностей. Анализ эффективности использования материальных ресурсов. Анализ и управление затратами и себестоимостью продукции. Управление себестоимостью: цели и содержание. Анализ поведения затрат и взаимосвязи затрат, оборота и прибыли. Анализ общей суммы затрат на производство продукции. Анализ затрат на рубль производственной продукции. Анализ себестоимости отдельных видов продукции. Анализ прямых и косвенных затрат. Методика определения резервов снижения себестоимости продукции. Финансовые результаты деятельности хозяйствующих субъектов, аналитические методы повышения ее результативности. Экономические факторы, влияющие на Финансовые результаты. Анализ финансовых результатов от продаж продукции, выполнения работ, оказания услуг. Анализ ценовой политики. Анализ прочих финансовых доходов и расходов. Управление и оптимизация прибыли коммерческой организации. Анализ рентабельности. Методика определения резервов роста прибыли и рентабельности. Анализ использования прибыли. Факторный анализ финансовых результатов. Экономическая интерпретация результатов факторного анализа. Анализ финансового состояния хозяйствующих субъектов, аналитические методы обоснования его улучшения. Понятие, значение и задачи анализа финансового состояния и финансовой устойчивости хозяйствующих субъектов. Система показателей, характеризующих финансовое состояние. Бухгалтерский баланс, его сущность и порядок отражения в нем хозяйственных операций. Анализ источников формирования капитала предприятия. Анализ финансовой устойчивости предприятия. Анализ платежеспособности и ликвидности предприятия. Диагностика риска банкротства различных хозяйствующих субъектов. Факторный анализ показателей финансового состояния. Экономическая интерпретация результатов факторного анализа.

Литература

1. Пястолов С.М. Экономический анализ деятельности предприятия: учебник /С.М. Пястолов. – М.: Академический Проект, 2019. – 576 с.
2. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: учебник/Г.В. Савицкая. – Минск: ООО «Новое знание», 2018. – 688 с.
3. Черкасова И.О. Анализ хозяйственной деятельности: учеб. пособие / И.О. Черкасова. – СПб.: Нева, 2020. – 192 с.
4. Шеремет А.Д. Комплексный анализ хозяйственной деятельности: учебник / А.Д. Шеремет. – М.: ИНФРА-М, 2018. – 415 с.
5. Қасымова, А.Ғ. Экономикалық талдау [Мәтін]: Оқулық / А.Ғ. Қасымова, Г.Ж. Танекеева.- Қарағанды: ЖК "Ақ нұр" баспасы, 2018.- 262 б.: 60х80
6. Новопашина Е. А. Экономический анализ. Учебное пособие. – СПб., 2011.
7. Экономика предприятия (организации): учебник / [Н. Б. Акуленко и др.]. – Москва: Инфра–М, 2017. – 638 с.
8. Экономика предприятия: учебник / [А. П. Аксенов и др.]. – Москва: КноРус, 2021. – 346 с.
9. Экономика фирмы: учебник для вузов / [В. Я. Горфинкель и др.]. – Москва: ИД Юрайт, 2020. – 678 с.
10. Дюсембаев К.Ш. Анализ финансовой отчетности Учебник. – Алматы: Экономика, 2016

11. Мыңатаев М.М. Нарық жағдайындағы кәсіпорын экономикасы: Оқу құралы.-Алматы.-2017.
12. Дүйсембаев К.Ш. Қаржы есептілігін талдау: Оқулық. – Алматы: Экономика, 2019. – 348 бет.
13. Губина О.В., Губин В.Е. Анализ финансово-хозяйственной деятельности: Практикум: Учебное пособие: М.:Инфра – М, 2019. – 192 с.
14. Мұхамбетова З.С. Кәсіпорын экономикасы: Оқу құралы. – Қарағанды: Қазақтұтыну одағы Қарағанды экономикалық университеті, 2020. -165 бет.
15. Бердалиев К.Б. Стратегиялық менеджмент: Оқулық. – Алматы.: - Қазақстан Республикасы Жоғарғы оқу орындарының қауымдастығы, 2019 ж. – 312 б.
16. Андыбаева, Г.Т. Экономикалық талдау [Мәтін]: Оқулық / Г.Т. Андыбаева, А.К. Канабекова, А.К. Абитова.- Алматы: Экономика, 2019.- 296 б.: 60х84.- ("Университеттік білім" сериясы).

ОРГАНИЗАЦИЯ ИНВЕСТИЦИОННОЙ И ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Роль инвестиций/инноваций в экономике Казахстана и инвестиционная / инновационная деятельность. Классификация инвестиций /инноваций. Понятие и экономическое значение инвестиций. Субъекты, объекты, типы инвестиций. Классификация инвестиций. Виды инвестиций. Объекты вложения денежных средств. Характер участия в инвестировании. Период инвестирования. Виды собственности. Виды участия инвестора. Степень риска. Виды воспроизводства. Инвестиционная стратегия и инвестиционная деятельность предприятия. Виды инноваций. Инновационная деятельность. Структурная инвестиционная/инновационная политика государства. Государственное регулирование инвестиционной и инновационной деятельности. Обеспечение законодательной / инновационной деятельности в РК. Иностранные инвестиции. Инвестиционная/инновационная политика в Казахстане. Основные принципы и механизмы инвестиционной/инновационной политики государства. Государственное регулирование инвестиционной и инновационной деятельности. Государственные и международные программы поддержки инвестиционной и инновационной деятельности. Основные положения инвестиционного и инновационного проектирования. Понятие инвестиционного и инновационного проекта и проектного цикла. Виды инвестиционных и инновационных проектов. Предварительный этап разработки и анализа инвестиционного и инновационного проекта. Жизненный цикл инвестиционных и инновационных проектов. Участники проекта. Концептуальные основы инвестиционного и инновационного проектного анализа. Комплексная экспертиза инвестиционных и инновационных проектов. Технический анализ. Коммерческий анализ. Институциональный анализ. Социальный анализ. Экологический анализ. Экономический анализ. Финансовый анализ. Основные принципы проектного анализа. Моделирование денежных потоков. Расчет влияния фактора времени. Виды проектного анализа. Инвестиционное и инновационное бизнес-планирование. Процесс Бизнес-планирования. Внутренние и внешние функции Бизнес-планирования. Технико-экономическое обоснование инвестиционных и инновационных проектов. Этапы составления Бизнес-плана. Состав и содержание Бизнес-плана. Бизнес-план инвестиционного проекта. Оценка денежных потоков в инвестиционной и инновационной деятельности. Проектный анализ и инфляция. Денежный поток инвестиционного/инновационного проекта. Оценка денежных потоков. Значение инфляции. Учет инфляции в инвестиционном/инновационном проектировании. Инфляция и финансовая эффективность проекта. Эффективность инвестиционных и инновационных проектов. Показатели эффективности. Оценка эффективности инвестиционных и инновационных проектов. Экономическая эффективность. Показатели экономической эффективности. Оценка экономической эффективности инвестиционных и инновационных проектов. Коммерческая эффективность. Показатели коммерческой эффективности. Оценка коммерческой эффективности инновационных проектов. Бюджетная эффективность.

Показатели бюджетной эффективности. Оценка бюджетной эффективности инвестиционных и инновационных проектов. Методы оценки инвестиционных и инновационных проектов. Метод оценки чистого дисконтированного дохода (NPV – метод). Метод расчета внутренней нормы доходности (IRR – метод). Метод расчета индекса доходности (Pi-метод). Метод определения срока окупаемости (метод DPB)Әдебиеттер тізімі. Управление инвестиционными и инновационными проектами. Управление внедрением инвестиционных и инновационных проектов. Основы управления инвестиционными и инновационными проектами. Методы управления инвестиционными и инновационными проектами. Организационная структура управления инвестиционными и инновационными проектами. Управление инвестиционными и инновационными проектами в условиях риска. Экспертиза инвестиционного проекта. Контроль и регулирование проектов. Методы контроля. Оценка состояния работ и прогноз изменений. Практические аспекты инвестиционного и инновационного проектного анализа. Анализ Бизнес-идей. Создание инвестиционных и инновационных проектов. Анализ инвестиционных и инновационных проектов. Оценка инвестиционных и инновационных проектов. Использование подходов в принятии управленческих решений в инвестиционной и инновационной деятельности. Прогнозирование инвестиционной и инновационной деятельности. Методы прогнозирования инвестиционной и инновационной деятельности. Его роль в прогнозировании и бизнес-планировании инновационных проектов. Типы прогнозирования Бизнес-среды. Методы прогнозирования. Виды прогнозирования. Этапы принятия управленческих решений. Виды управленческих решений. Область применения логико-структурного подхода. Цели, задачи и проблемы. Анализ проектного риска. Методы оценки рисков. Понятие неопределенности и риска. Управление инвестиционными и инновационными проектами в условиях риска. Определение рисков инвестиционной и инновационной деятельности. Количественная оценка инвестиционных и инновационных проектов. Качественная оценка инвестиционных и инновационных проектов. Методы оценки рисков инвестиционной/инновационной деятельности. Источники возникновения инвестиционных/инновационных рисков. Методы оценки рисков инвестиционной/инновационной деятельности. Пути снижения рисков инвестиционных/инновационных проектов.

Литература

1. Аньшин В.М. Инвестиционный анализ. М.6 Дело, 2017.
2. Блохина В.Г. Инвестиционный анализ. Ростов: Феникс, 2018, 320 с.
3. Бузова И.А., Маховикова Г.А. Коммерческая оценка инвестиций. С-П. Питер, 2017.
4. Иванова Н.Н., Осадчая Н.А. Экономическая оценка инвестиций. Ростов: Феникс, 2014
5. Игонина Л.Л. Инвестиции. М.: Юрист, 2020.
6. Игошин Н.В. Инвестиции. М.: Юнити, 2021.
7. Головань С.И., Спиридонов М.А. Бизнес-планирование и инвестирование. – Ростов на Дону «Феникс», 2019.
8. Марголин А.М., Быстряков А.Я. Экономическая оценка инвестиций. М.: «ТАНДЕМ», 2017.
9. Островская Э. Риск инвестиционных проектов /Пер. с польского. М.: Экономика, 2020.- 209 с.
10. Попков В.П., Семенов В.П. Организация и финансирование инвестиций. С-П, Питер, 2018.
11. «Нұрлыжол» мемлекеттік бағдарламасы.
12. Қазақстан Республикасын индустриялық-инновациялық дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы
13. "Ұлттық инвестициялық стратегия" инвестицияларды тарту жөніндегі бағдарлама
14. «Жаңа Қазақстан: жаңару мен жаңғыру жолы» атты Мемлекет Басшысының Жолдауы Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2020– 2025 жылдарға арналған бағдарламасы
15. «Бизнестің жол картасы -2025» - Мемлекеттік бағдарлама, 2020 жыл.

16. Қазақстан Республикасының Конституциясы. 1995ж. ҚР 1998 ж. 7 қазандағы, 2007 ж. 21 мамырдағы, 2011 ж. 2 ақпандағы Заңымен өзгерістер мен толықтырулар енгізілген.
17. Закон РК «Об инвестициях» от 8.01.2003.

Перечень вопросов для вступительного экзамена

по ОП 8D04140 – Экономика

1. Необходимость разработки стратегии на предприятии
2. Сущность и принципы экономической безопасности
3. Методы защиты, необходимые для обеспечения кадровой безопасности фирмы
4. Основные составляющие коммерческой тайны. Необходимость обеспечения внешней экономической безопасности
5. Основы осуществления и развития экономической безопасности
6. Необходимость установления оптимального состава ресурсов фирмы
7. Организационно-информационные аспекты экономической безопасности
8. Подходы к оценке уровня экономической безопасности фирмы
9. Индикаторы и показатели экономической безопасности
10. Методы защиты, необходимые для обеспечения кадровой безопасности фирмы
11. Объекты экономической безопасности
12. Механизмы обеспечения экономической безопасности фирмы
13. Стратегия формирования экономической безопасности фирмы
14. Субъекты экономической безопасности
15. Технико-технологические основы безопасности фирмы
16. Зарубежный опыт государственной поддержки экономической безопасности фирмы
17. Защита экономических интересов и сохранение коммерческой тайны
18. Внутренние и внешние каналы распространения информации и информационная безопасность
19. Формирование стратегии антикризисного управления фирмой
20. Понятие информационной безопасности.
21. Факторы, определяющие эффективную политику информационной безопасности
22. Анализ обеспеченности предприятия трудовыми ресурсами
23. Анализ эффективности использования основных средств
24. Анализ использования материальных ресурсов
25. Анализ потребности в материальных ресурсах Анализ технического состояния основных средств
26. Сущность и задачи анализа основных средств
27. Движение основных средств
28. Анализ качества продукции
29. Задачи и информационное обеспечение анализа производства и реализации продукции
30. Анализ ценовой политики и конкурентоспособности продукции
31. Роль и значение анализа маркетинговой деятельности
32. Коэффициенты финансовой устойчивости
33. Виды экономического анализа
34. Цели и принципы экономического анализа
35. Систематизация факторов в экономическом анализе
36. Взаимосвязь финансового и управленческого анализа
37. Значение, задачи и источники информации анализа себестоимости продукции
38. Показатели рентабельности и прибыльности
39. Коэффициенты деловой активности
40. Особенности проведения инвестиционной политики в Казахстане
41. Цель и задачи финансового анализа
42. Классификация и формы инвестиций

43. Формы кредитования для финансирования инвестиций
44. Метод расчета чистой приведенной эффективности (VPV)
45. Государственная поддержка прямых инвестиций и приципы инвестиционной политики государства
46. Механизм управления инвестиционной деятельностью фирм
47. Экономическая оценка инноваций
48. Закон Республики Казахстан Об инновационной деятельности
49. Общая методология расчета финансовых инвестиций
50. Стратегические цели государственной инновационной деятельности
51. Понятие проекта и проектного цикла
52. Показатели научно-технического потенциала предприятия
53. Государственная поддержка прямых инвестиций и принципы инвестиционной политики государства
54. Новые возможности развития в условиях Четвертой промышленной революции-задачи, поставленные в Послании Главы государства
55. Государственная программа индустриально – инновационного развития Республики Казахстан на 2020-2025 годы
56. Общая характеристика источников финансирования инвестиционной деятельности
57. Программа по привлечению инвестиций «Национальная инвестиционная стратегия»
58. Задачи, поставленные в Послании Главы государства «Новый Казахстан: путь обновления и модернизации»
59. Бизнес-план и принятие долгосрочных инвестиционных решений
60. Связь с общественностью как элемент самоорганизации системы.

БББ жетекшісі: М.Ш. Кушенова